

Rassenbericht Grasland 2019

Jan Rinze van der Schoot, Henk Schilder

Rapport 1209

WAGENINGEN
UNIVERSITY & RESEARCH

Rassenbericht Grasland 2019

Jan Rinze van der Schoot, Henk Schilder

Het Cultuur- en Gebruikswaarde Onderzoek voedergrassen is uitgevoerd door Wageningen Livestock Research in opdracht van en gefinancierd door Plantum.

Wageningen Livestock Research
Wageningen, november 2019

Wageningen Livestock Research
Rapport 1209

Schoot, J.R. van der, Schilder, H. *Rassenbericht Grasland 2019; Wageningen*, Wageningen Livestock Research, Rapport 1209.

Samenvatting NL

Rapportage van proefveldresultaten van het rassenonderzoek aan Engels raaigras in de periode 2011-2018.

Dit rapport is gratis te downloaden op <https://doi.org/10.18174/504634> of op www.wur.nl/livestock-research (onder Wageningen Livestock Research publicaties).

© 2019 Wageningen Livestock Research

Postbus 338, 6700 AH Wageningen, T 0317 48 39 53, E info.livestockresearch@wur.nl, www.wur.nl/livestock-research. Wageningen Livestock Research is onderdeel van Wageningen University & Research.

Wageningen Livestock Research aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze dan ook zonder voorafgaande toestemming van de uitgever of auteur.

Wageningen Livestock Research is NEN-EN-ISO 9001:2015 gecertificeerd.

Op al onze onderzoeksopdrachten zijn de Algemene Voorwaarden van de Animal Sciences Group van toepassing. Deze zijn gedeponereerd bij de Arrondissementsrechtbank Zwolle.

Wageningen Livestock Research Rapport 1209

Inleiding

Dit Rassenbericht Grasland 2019 bevat de nieuwste resultaten van het Cultuur- en Gebruikswaarde Onderzoek (CGO) van Engels raaigras. In het CGO worden rassen van voedergrassen en witte klaver getest op hun landbouwkundige waarde voor de veehouder. Bij goede resultaten komen de rassen op de Aanbevelende Rassenlijst. Voor grasland zijn vooral de eigenschappen standvastigheid, ziekteresistentie (zoals resistentie tegen kroonroest bij Engels raaigras), wintervastheid en drogestofopbrengst belangrijk. De eigenschappen worden beoordeeld op beweidings- en maaiproefvelden, waar de nieuwe rassen samen met de bestaande rassenlijstrassen worden uitgezaaid en onderzocht.

Resultaten

Weergegeven zijn de proefveldresultaten van het CGO voor Engels raaigras laat en middentijds doorschietend van de afgelopen jaren. Voor de meeste eigenschappen en de opbrengsten hebben de gegevens betrekking op het gemiddelde van de resultaten verkregen in de periode 2011 t/m 2018. Vermeld zijn de rassenlijstrassen van de Aanbevelende Rassenlijst Veehouderij 2020 en de rassen in onderzoek van de uitzaaijaren 2015 en 2016. De rassen van 2015 zijn reeds beoordeeld voor opname op Rassenlijst 2020.

In dit Rassenbericht Grasland 2019 zijn van Engels raaigras de **nieuwe, aanbevolen rassen van Rassenlijst 2020** vermeld met hun waarderingscijfers. De opname en volgorde is gebaseerd op het advies en het persbericht van de Commissie Samenstelling Aanbevelende Rassenlijst (CSAR).

Voor opname is ook inschrijving in het Nederlands Rassenregister en/of EU-verkeerstoelating nodig. De rassen van 2016 worden volgend jaar beoordeeld, omdat het onderzoek nog niet is afgerond. Voor de overige (gras)soorten die in de Aanbevelende Rassenlijst staan vermeld, zijn geen nieuwe gegevens verkregen. Voor meer informatie over grassoorten, graslandmengsels en raseigenschappen wordt verwezen naar de Aanbevelende Rassenlijst Veehouderij 2020, te vinden op <https://rassenlijst.info/>. Ook de eigenschappen van de rassenlijstrassen van de andere grassoorten en typen (Engels raaigras vroeg doorschietend, gekruist raaigras, Italiaans raaigras, timothee en beemdlangbloem) en van witte klaver staan hierin vermeld.

Toelichting op de tabellen

Het jaartal achter de rasnaam geeft het eerste jaar van uitzaai en onderzoek aan.

() betekent: gegevens zijn gebaseerd op weinig waarnemingen.

- betekent: geen of onvoldoende waarnemingen.

Een hoog cijfer betekent een gunstige waardering van de betrokken eigenschap.

De drogestofopbrengst is per soort of type weergegeven in verhoudingsgetallen. Deze zijn gebaseerd op het gemiddelde van de A- en N-rassen van de desbetreffende soort of het type van de Aanbevelende Rassenlijst 2019. Naast de gemiddelde totale jaaropbrengst van de maaiproeven en de beweidingsproeven is ook de opbrengst van de eerste en eerste plus tweede snede vermeld. Het opbrengstniveau van de eerste snede geeft informatie over de voorjaarsgroei in relatie tot de doorschietdatum. De gezamenlijk opbrengst van de eerste plus tweede snede geeft informatie over het opbrengstniveau van het veelal kwalitatief hoogwaardige gras in het voorjaar.

Bij 100 = ... ton ds/ha is het opbrengstniveau van de rassenproeven vermeld. De opbrengstniveau's van de beweidingsproeven en de maaiproeven zijn niet direct vergelijkbaar door verschillen in beproevingslocaties en management.

De waarderingcijfers en opbrengstgegevens zijn alleen binnen de soort of het type direct vergelijkbaar. Door verschillen in beproevingsperiode, -omvang en -methode kunnen gegevens niet zondermeer gebruikt worden voor een directe onderlinge vergelijking van typen en soorten.

Afkortingen van namen van kwekers of houders/aanvragers kwekersrecht.

AFBI : Agri-Food and Biosciences Institute, Loughgall, Noord Ierland

Bar : Barenbrug Holland B.V., Nijmegen

DLF : DLF A/S, Roskilde, Denemarken

DSV : DSV AG, Lippstadt, Duitsland

IBER : Inst. of Biological Environmental & Rural Sciences, Aberystwyth, Groot Brittannië

ILVO : ILVO - Plant, Melle, België

RAGT : RAGT 2n S.A.S., Rodez, Frankrijk

SdF : Semences de France, Orchies, Frankrijk

Afkortingen van namen van Nederlandse vertegenwoordigers.

Bar : Barenbrug Holland B.V., Nijmegen

DLF : DLF B.V., Kapelle

DSV : DSV zaden Nederland B.V., Gennep

Joo : Joordens Zaden B.V., Kessel

Lim : Limagrain Nederland B.V., Rilland

VDS : Vandinter Semo BV, Scheemda

ENGELS RAAIGRAS LAAT DOORSCHIETEND

Overzicht van de raseigenschappen

	Kweker / vertegenwoordiger	Gemiddelde doorschietdatum	Standvastigheid	Wintervastheid	Resistentie tegen kroonroest	Drogestofopbrengst in verhoudingsgetallen			
						eerste snede	eerste + tweede snede	jaargemiddelde maaiproefvelden	jaargemiddelde beweidingsproefvelden
		1	2	3	4	5	6	7	8
Rassenlijstrassen									
Diploïde rassen									
Barhoney	Bar	6-6	8.2	7.2	8.2	97	98	101	102
Rossimonte	DSV	7-6	8.3	6.8	7.8	97	101	102	101
Barbitol	Bar	3-6	8.3	6.9	8.3	100	99	99	101
Melonora	ILVO/Bar	3-6	8.4	7.0	8.3	97	98	100	100
Maiko	DSV	2-6	8.3	7.4	7.8	96	99	99	101
Manchester	Bar	3-6	8.2	7.4	8.5	96	98	99	99
Mahony	DLF/Lim	5-6	8.1	6.8	8.0	95	97	99	101
Barnewton	Bar	4-6	8.3	7.6	7.9	96	98	99	101
Bovini	DLF	3-6	8.3	7.1	7.7	102	98	100	98
Barimero	Bar	4-6	8.3	7.3	7.7	99	100	97	100
Thomas	Bar	4-6	8.4	7.0	7.7	103	97	97	99
Rossera	DSV	2-6	8.0	6.8	7.9	98	99	98	99
Humbi 1	DLF	3-6	8.2	7.4	8.2	95	94	96	99
Candore	SdF/Lim	2-6	8.4	7.2	8.0	96	94	97	97
Romark	DLF	1-6	8.0	7.0	7.4	98	97	98	99
Melluck	ILVO/Bar	2-6	8.5	6.9	7.3	97	95	95	98
Zenital	RAGT/Joo	2-6	8.2	7.0	7.9	98	97	95	95
Nieuwe rassen									
Barspring	Bar	4-6	8.1	7.3	8.0	95	100	99	103
Nieuw in Rassenlijst 2020									
Swan	DLF	3-6	8.3	7.5	8.5	101	100	103	101
Tetraploïde rassen									
Melkana	ILVO/Bar	3-6	8.2	7.4	8.7	104	103	101	100
Melbolt	ILVO/DLF	3-6	8.0	7.1	8.6	101	100	100	102
Dromara	AFBI/Bar	3-6	8.2	7.6	8.9	103	101	100	97
Rivaldo	DSV	2-6	8.2	7.6	8.5	99	100	98	99
Meracoli	ILVO/Bar	3-6	8.2	7.1	8.1	102	100	101	98
Alcander	DLF/Lim	1-6	8.1	7.5	8.7	103	99	98	96
Barpasto	Bar	2-6	8.2	7.9	7.9	101	101	99	98
Estrada	DSV	4-6	8.1	7.3	8.4	97	99	97	97
Meltador	ILVO/Bar	5-6	7.7	7.5	8.1	106	101	99	96
Polim	DLF	1-6	7.6	7.5	8.1	105	99	97	95
Nieuwe rassen									
Thegn	DLF	2-6	7.9	7.9	8.7	106	105	102	104
Barganza	Bar	2-6	7.8	8.0	8.6	104	103	100	104
Mercule	ILVO/Bar	1-6	8.5	7.9	8.8	104	101	104	102
Salvina	DLF/Lim	1-6	8.2	7.7	8.7	108	103	103	99
Mellara	ILVO/DLF	4-6	8.4	7.6	8.4	99	101	100	100
Nieuw in Rassenlijst 2020									
Melsago	ILVO/Lim	1-6	8.3	7.5	8.8	104	102	101	104
100 = ... ton ds/ha						3.8	6.4	13.5	11.6

Vervolg ENGELS RAAIGRAS LAAT DOORSCHIETEND

Overzicht van de raseigenschappen

	1 ^e jaar onderzoek	Kweker / vertegenwoordiger	Gemiddelde doorschietdatum	Standvastigheid	Wintervastheid	Resistentie tegen kroonroest	Drogestofopbrengst in verhoudingsgetallen			
							1	2	3	4
Rassen in onderzoek										
Diploïde rassen										
Gauguin (DSVLp 03-654Y)	2015	DSV	31-5	8.2	6.8	8.3	96	97	98	99
Maxwell (DSVLp 090141)	2015	DSV	1-6	7.9	7.1	7.9	97	95	98	97
ILVO 156041	2015	ILVO/Bar	5-6	8.4	7.1	8.7	95	95	97	100
15LPD 167	2015	Bar	30-5	8.6	7.5	7.4	99	96	95	95
15LPD 137	2015	Bar	1-6	7.9	7.5	7.5	100	96	96	97
ILVO152964	2015	ILVO/VDS	3-6	8.4	7.5	7.1	95	100	98	103
DT 333	2015	SdF/VDS	3-6	8.1	6.8	7.9	90	93	97	96
Indul (DSVLp 054218)	2016	DSV	3-6	8.2	6.1	8.3	89	91	94	93
Biro (DSVLp 070721)	2016	DSV	30-5	8.2	7.5	8.9	96	95	94	94
16LPD 148	2016	Bar	1-6	8.2	7.6	8.7	108	101	100	102
RGAH1019	2016	RAGT/Joo	3-6	8.1	7.6	8.7	96	96	97	98
ILVO166180	2016	ILVO/DLF	5-6	8.3	6.5	8.7	95	95	99	95
DLF LFD-023	2016	DLF	1-6	8.1	5.7	8.5	96	95	98	99
Tetraploïde rassen										
Tanul (DSVLp 03-719)	2015	DSV	2-6	8.3	7.5	8.2	103	102	101	99
DLF LFT-18559	2015	DLF	30-5	7.1	7.1	9.2	104	101	100	93
Anurad (DLF LFT-41509)	2015	DLF	29-5	6.4	7.4	8.9	117	101	95	98
TT 51	2015	SdF/VDS	1-6	8.0	7.2	9.1	102	98	98	99
Youpi (TRAS 786)	2015	RAGT/Joo	2-6	7.9	7.2	8.8	100	101	100	99
Neuville (DSVLp 080916)	2016	DSV	2-6	8.2	7.7	8.7	106	104	103	100
Gasparo (DSVLp 084481)	2016	DSV	30-5	8.1	7.7	8.1	100	101	99	98
16LPT 215	2016	Bar	30-5	8.0	7.8	9.0	108	104	102	99
16LPT 221	2016	Bar	1-6	8.1	7.8	8.3	106	104	101	105
16LPT 227	2016	Bar	31-5	8.0	7.7	8.3	109	107	104	108
DLF LFT-018	2016	DLF	26-5	7.6	7.8	8.7	109	103	100	92
LMG LFT-092	2016	DLF/Lim	1-6	8.0	7.8	8.4	108	105	102	102
100 = ... ton ds/ha							3.8	6.4	13.5	11.6

ENGELS RAAIGRAS MIDDENTIJD

Overzicht van de raseigenschappen

	Kweker / vertegenwoordiger	Gemiddelde doorschietdatum	Standvastigheid	Wintervastheid	Resistentie tegen kroonroest	Drogestofopbrengst in verhoudingsgetallen			
						eerste snede	eerste + tweede snede	jaargemiddelde maaiproefvelden	jaargemiddelde beweidingsproefvelden
		1	2	3	4	5	6	7	8
Rassenlijstrassen									
Diploïde rassen									
Sputnik	DLF	28-5	8.1	6.6	8.4	103	102	101	106
Arelio	DSV	23-5	8.3	7.4	7.7	104	102	101	104
Melspring	ILVO/Bar	25-5	8.4	6.9	8.3	103	98	100	99
Arnando	DSV	29-5	8.4	7.5	8.0	93	97	99	100
Abosan 1	DLF	28-5	8.2	6.8	8.2	94	96	98	100
Arsenal	DSV	23-5	8.2	7.1	7.6	103	99	99	99
Kiani	DLF	31-5	8.3	7.4	8.3	96	98	96	99
Massimo	DLF/Lim	24-5	8.2	6.6	8.0	95	98	99	98
Trenio	DSV	22-5	8.4	6.9	7.8	97	98	97	99
Kaiman	DSV	30-5	7.9	7.1	8.0	94	98	99	98
Toronto	DSV	22-5	8.1	6.8	7.2	104	98	95	99
Chicago	DSV	23-5	8.6	6.9	7.5	98	97	98	96
Domiat 1	DLF	29-5	7.9	6.5	8.0	96	93	96	95
Nieuwe rassen									
Armetto	DSV	22-5	8.1	7.6	8.5	102	100	100	100
Maqui	DLF	26-5	8.3	7.3	8.4	99	98	98	101
Tetraploïde rassen									
Diwan	DLF	26-5	7.9	7.6	8.8	104	101	101	100
Briant	Bar	30-5	7.9	7.5	8.9	99	101	100	100
Binario	DSV	22-5	8.0	7.7	8.8	104	99	99	99
Vifelt	DLF	24-5	8.0	7.6	8.7	99	98	97	99
Barcampo	Bar	28-5	8.1	7.8	8.9	97	98	98	98
Trivos	DSV	27-5	7.7	7.4	8.7	100	100	100	97
Maurizio	DSV	23-5	8.1	7.7	8.4	104	101	98	97
Barfamos	Bar	28-5	8.1	7.7	8.6	94	100	99	97
Hurricane	SdF/Lim	29-5	8.0	7.2	8.4	97	99	98	97
Activa	SdF/VDS	21-5	7.9	7.5	8.4	103	98	96	96
Nieuwe rassen									
Barojet	Bar	27-5	8.1	7.6	8.7	100	103	105	99
Magena	ILVO/DLF	31-5	8.2	8.1	8.6	96	102	100	103
Velonit	DLF	24-5	7.8	7.8	8.9	106	102	100	101
AberGain	IBER/VDS	28-5	7.8	6.9	8.5	107	106	104	98
Melforce	ILVO/DLF	28-5	8.3	7.9	9.0	103	103	105	107
Explosion	DSV	23-5	8.0	7.3	8.7	112	104	103	103
Weldone	DLF/Lim	29-5	8.3	7.7	8.8	95	101	103	102
Brentford	Bar	30-5	8.3	8.1	8.6	92	100	100	102
Barmigo	Bar	31-5	8.0	7.8	8.6	95	97	101	100
Baramundi	Bar	29-5	8.0	7.7	8.6	96	101	99	101
Boudica	DLF	27-5	7.6	7.7	8.6	101	99	104	97
Nieuw in Rassenlijst 2020									
Wappo	DLF	25-5	8.4	7.5	8.8	99	101	102	104
Memisa	DLF/Lim	25-5	8.1	7.5	8.9	105	100	100	100
100 = ... ton ds/ha						4.2	6.6	13.9	11.7

Vervolg ENGELS RAAIGRAS MIDENTIJD

Overzicht van de raseigenschappen

	1 ^e jaar onderzoek	Kweker / vertegenwoordiger	Gemiddelde doorschietdatum	Standvastigheid	Wintervastheid	Resistentie tegen kroonroest	Drogestofopbrengst in verhoudingsgetallen			
							eerste snede	eerste + tweede snede	jaargemiddelde maaiproefvelden	jaargemiddelde beweidingsproefvelden
			1	2	3	4	5	6	7	8
Rassen in onderzoek										
Diploïde rassen										
Flavinus (DSVLp 072025)	2015	DSV	28-5	7.8	7.3	8.1	101	100	100	97
Iberico (DSVLp 04-738)	2015	DSV	24-5	8.4	7.4	8.4	91	92	92	92
15LPD 129	2015	Bar	25-5	8.4	7.3	8.6	100	98	98	98
15LPD 121	2015	Bar	25-5	7.9	7.4	8.2	102	100	98	101
15LPD 110	2015	Bar	26-5	8.1	7.3	8.4	97	96	96	101
DLF LFD-21534	2015	DLF	24-5	8.3	7.2	8.3	92	95	95	97
Hannes (DLF LFD-21686)	2015	DLF	26-5	7.6	7.4	8.3	99	98	98	100
Ilea (ILVO156035)	2015	ILVO/DLF	30-5	8.1	6.8	8.7	84	94	97	97
Anterio (LMG LFD-21591)	2015	DLF/Lim	26-5	7.9	6.9	8.4	95	98	97	96
Vilag (DSVLp 080662)	2016	DSV	23-5	7.9	6.9	8.9	98	96	100	97
Mabello (DSVLp 080672)	2016	DSV	28-5	8.3	6.5	8.7	92	96	98	95
Barmazing (16LPD 101)	2016	Bar	23-5	8.2	7.4	8.7	107	102	104	108
Barriot (16LPD 112)	2016	Bar	22-5	7.8	7.1	8.6	110	98	100	101
RGAH1090	2016	RAGT/Joo	23-5	8.1	6.0	8.6	103	100	103	97
DLF LFD-4304	2016	DLF	30-5	8.1	5.8	8.4	94	95	100	93
DLF LFD-18557	2016	DLF	21-5	7.9	6.4	8.6	99	99	101	99
Pirate (LMG LFD-4337)	2016	DLF/Lim	27-5	8.0	7.2	8.1	91	93	95	90
AberBann (Ba14124)	2016	IBER/VDS	2-6	8.0	4.8	8.4	88	95	100	95
Tetraploïde rassen										
Botond (DSVLp 070769)	2015	DSV	22-5	7.8	7.5	8.3	108	103	104	98
15LPT 240	2015	Bar	26-5	8.0	7.5	8.6	104	101	99	99
15LPT 203	2015	Bar	27-5	8.3	7.5	8.6	101	101	101	101
15LPT 201	2015	Bar	24-5	7.6	7.5	8.4	100	100	97	96
Yucatan (LMG LFT-74922)	2015	DLF/Lim	28-5	7.6	7.4	8.7	100	99	97	96
Convey (DLF LFT-74918)	2015	DLF	26-5	7.6	7.5	8.4	102	100	99	99
DSVLp 060553	2016	DSV	29-5	8.2	7.1	8.8	97	100	100	97
16LPT 206	2016	Bar	27-5	7.8	7.4	8.5	105	104	101	105
16LPT 213	2016	Bar	25-5	7.8	7.4	8.9	109	103	100	104
16LPT 234	2016	Bar	30-5	8.1	7.3	8.1	99	100	99	102
Barleffe (16LPT 9203)	2016	Bar	28-5	7.8	7.4	8.6	102	103	100	109
Bijou (TRAH771)	2016	RAGT/Joo	27-5	7.7	7.2	8.8	96	99	97	93
ILVO166177	2016	ILVO/DLF	29-5	8.4	7.4	8.7	97	100	100	106
DLF LFT-9513	2016	DLF	24-5	7.8	7.3	9.0	95	97	98	104
LMG LFT-007	2016	DLF/Lim	19-5	7.0	6.7	8.2	98	92	92	80
LMG LFT-4450	2016	DLF/Lim	29-5	8.1	7.0	8.5	97	96	97	95
100 = ... ton ds/ha							4.2	6.6	13.9	11.7

To explore
the potential
of nature to
improve the
quality of life

Wageningen Livestock Research
Postbus 338
6700 AH Wageningen
T 0317 48 39 53
E info.livestockresearch@wur.nl
www.wur.nl/livestock-research

Wageningen Livestock Research ontwikkelt kennis voor een zorgvuldige en renderende veehouderij, vertaalt deze naar praktijkgerichte oplossingen en innovaties, en zorgt voor doorstroming van deze kennis. Onze wetenschappelijke kennis op het gebied van veehouderijsystemen en van voeding, genetica, welzijn en milieu-impact van landbouwhuisdieren integreren we, samen met onze klanten, tot veehouderijconcepten voor de 21e eeuw.

De missie van Wageningen University & Research is 'To explore the potential of nature to improve the quality of life'. Binnen Wageningen UR bundelen 9 gespecialiseerde onderzoeksinstituten van stichting DLO en Wageningen University hun krachten om bij te dragen aan de oplossing van belangrijke vragen in het domein van gezonde voeding en leefomgeving. Met ongeveer 30 vestigingen, 6.000 medewerkers en 10.000 studenten behoort Wageningen UR wereldwijd tot de aansprekende kennisinstellingen binnen haar domein. De integrale benadering van de vraagstukken en de samenwerking tussen verschillende disciplines vormen het hart van de unieke Wageningen aanpak.

